

Přílohy:

Příloha 1. Znění zakládací listiny fulneckého kláštera augustiniánů kanovníků, ZAO, *Augustiniáni kanovníci Fulnek, inv. č. 8, sig. A1a.*

Benessius de Cwarar Dominus in Chrumpanaw, Romani Regis Camere Magister Tenore p[raese]ncium Recognoscimus Vniversis Qui dum Humanae naturae rimamur incerta, dum collabentis vite ruinam conspiciamus, dum certissime mortis app[ro]pinqantes molestias intuemur, profecto ad considerandas n[ost]re vite semitas, ad discutiendum lese conscientie tenebras et ad obtinendum favorem p[ro]pitiū iusti iudicis Domini Dei n[ost]ri, argumentis non tam probabilib[us], quamquin eciam ad sensum demonstrantibus animamur, eo quidem fortius, quo nichil latet iudicis tanti notitiam, quo cuncta nuda sunt eius oculis, quo sue potencie nichil est q[uo]d resistere valeat/ quovis modo.

Idcirco nos Benessius de Cwarar prescriptus ob remedium anim(e) m[ea]e uxoris nostrae Omniumque haeredum n[ost]rorum et specialiter Domini Domini D[omi]ni de Cwarar Patris n[ost]ri Charissimi; Et Domina(e) Elizabet Uxor ei[us] matris n[ost]re et puerorum eius necno[n] domini Jesconis de Cwarar uxoris et heredum eius cuius bona possedimus, cupientes m[isericordi]am omnipotentis dei ex donis ipso p[ro]pitiū nobis collatis, graciosius impetrare, ne in examine discussivo districti sui iudicii, severum iudicem sentiamus, et ut animab[us] genitorum n[ost]rorum fratru[m], sororum, cunctorumq[ue] amicorum ac om[ni]um fidelium vivorum et mortuorum quorum nos, vel genitores N[ost]ri bonis vsi sumus debi-/te vel injuste Domino n[ost]ro permittente proficiat ad salutem animo deliberato de certa n[ost]ra sc[ien]cia et bona, ac libera voluntate accedente, ad hoc consensu Nobilium Beneflīi et Johannis filiorum no[st]rorum de Cwarar et Reverendissimi in [Chris]to Patris ac D[omi]ni Domini Nicolai Olomucen[sis] Episcopi cap[itu]lique ecc[lesia]e Olomucensis conniventia speciali prout in l[itte]ris ipsorum desuper concessis apparet manifeste ad honore[m] Salvatoris N[ost]ri et Sancte Trinitatis ac Individue unitatis, Monasterium Novu[m] in Civitate N[ost]ra Fulnek, sub Titulo, et inscriptione ac vocabulo prescripto, per nos fundatum, et erectum pro inh[ab]itatione fratru[m] canonicorum Regularium ordinis Sancti Augustini ut ibidem P[rae]p[os]itus, cum Novem Fratrib[us] habeatur continuo divine pietatis clementia aspirante construendum duximus et in ipsius structura processimus, hactenus procedimus, et eius adjuvante presidio qui cuncta tuetur felicib[us] incrementis et devoto caritatis studio procedemus, ut eciam dicti p[rae]p[os]itus, et Conventus Monasterii in honore[m] Salvatoris et Sancte Trinitatis et succeso[re]s eorum, eo quietius Cultui Divino vacare valeant atq[ue] laudes dei liberiori animo

depromant, quo melius et sufficientius temporalibus suffragiis fuerint adiuti, dictis p[rae]p[osi]to et conventui ac Monasterio ipsorum in p[er]petuum villas n[ost]ras integras videlicet Tirnaviam cu[m] Iure Patronatus, cum iudicio excluso cliente ibidem, cum altero medio laneo residente, qui etiam cliens nullum gregem ovium habere debet in pascuis ville homi[ni]bus in contemptum. Et etiam villam n[ost]ram Eylowecz, unacum Iudic[i]o cum pratis pascuis censibus proventibus utilitatibus piscationibus aucupationibus et frugibus censualibus.

Etiam scampna salis in civitate nostra Fulnek cum censu ipsorum, ipsi Monasterio libere assignamus. Etiam pomerium ex opposito Monasterii in monte castri eidem Monasterio conferimus, et donamus. Silvam quoque Nostram prope villam praescriptam videlicet Tirnavia Sitam singulis circumferentiis(e), et metis suis, pre(e)tacto monasterio n[ost]re foundationis damus p[er]petue h[abe]ndam, similiter cum apib[us] ibi existentib[us] sua pro necessitate, et pauperu[m] hominu[m], ad idem monasteriu[m] spectantiu[m], pro restauratio[n]e edific[i]orum, sed vendere non debebunt pleno Dominio p[ro]ut Nos, et antecessores n[ost]ri tenuimus possedimus tenuerunt, et possederunt.

nichil nobis et successoribus n[ost]ris in omnib[us] presc[ri]ptis reservantes fola tuicione excepta, que ad Nos et successores N[ost]ros tamq[uam] ad veros fundatores dinoscitur iuridice pertinere. Excepta etiam berna regali quam nobis et n[ost]ris successoribus reservamus viginti quatuor grossos tantum de quolibet laneo recipiendo, sed de iudicibus prout ab antiquo t[em]p[or]e recipere est consuetum dedimus, contulimus, donavimus, assignavimus, et tenore pr[a(e)]sentium damus conferimus, donamus et assignamus p[er]petuis t[em]p[or]ib[us] pacifice et quiete Iure directi Domini et p[ro]prietatis decernentes a Nobis et N[ost]ris successoribus D[omi]nis de Crawar, alias de Fulnek easdem Villas, ac eadem bona prenotata, cum omnibus eorum pertinentiis, liberas solutas fore simpliciter et exemptas. Rogantes nichilominu[s] in domino omnes succesores n[ost]ros D[omi]nos in Fulnek at obsecramus per Viscera misericordiae dei N[ost]ri q[ua]tenus ipsum Monasterium P[rae]p[osi]tum, Fratres Deo ibidem in feruida devocione famulantes recomendatos h[abe]ant, foveant, et tueantur, ac benigno pietatis favore p[er]sequantur volentes ip[s]os p[ar]ticipes fieri omnium bonorum operum et or[at]ionum, que in eodem monasterio auctori altissimo p[er]agentur. Etiam volumus ut testamentum olim factum per Nobilem Dominum Drsslaum Fratrem N[ost]rum dilectum pie me[m]orie qualibet feria secu[n]da de Vesperis cum Vigiliis, et feria tertia cum missa defunctorum p[er]petuis t[em]p[or]ib[us] p[er]agatur, velut (vel ut) hactenus est peractum. Etiam praefati p[rae]p[osi]tus et fratres eiusdem Monasterii procurent quod Missa de Beata Virgine cotidie cantetur. Postqua[m] aut[em] viam universe carnis ingredi videremur, quolibet

mense ob salutem anime n[ost]rae, eodem die n[ost]ri obitus vigiliis Trium lect[i]onum cum missa defunctorum p[er]agere debent p[er]petuo t[em]por[e] infuturo. Ipso vero die n[ost]ri obitus annis singulis vigiliis nouem leccionu[m] cum missis defunctorum perficere no[n] obmittant Volumus insuper, ut fratres eiusdem monasterii n[ost]rae foundationis uiuant more fratriu[m] in Rudnicz in monast[er]io regulariter faciendo. Etiam capellam in castro ipsis donamus p[er]petuis t[em]p[or]ibus regendam. Rectoremq[ue] schole debent suis in expensis benigno animo enutrire. Etiam concedimus eisdem p[rae]p[os]ito et fratrib[us] plenam et om[ni]modam p[otes]tatem, si nos vel n[ost]ri ha(e)redes ac successores n[ost]ri eos in eisdem bonis vellemus seu vellent aliquantulum impedire, extunc nos citare possunt spi[rit]uali, vel Terrestri iure, quoties ip[s]is N[ecess]e fuerit, ira, vel reclamacione vel indignatione quibuslibet postergatis. Nos, q[uo]que Benessius de Crawar sepedictus Benessius et Johannes filij dicti domini Benessii de Crawar et nos Laczko frater eius de Crawar, d[omin]us in Hellfenstein, Petrus de Crawar patruus n[ost]r[us] d[omin]us in Plumaw, p[ro]mittimus om[n]es in solidum manu conjuncta, omnia et singula prenotata cunctis suis in articulis de verbo ad verbum, rata grata et inuolabilia observare bona n[ost]ra fide, tabulisque terrestribus, q[ua]nto cicius poterimus, in terra Oppauie intabula[r]e, dolo ac fraude singulis procul motis. In evidens testimonium sigilla nostra cum sigillis nobilium dominorum Hinczonis de Lipa sororij n[ost]ri Petri de Sternberg auu[n]culi n[ost]ri, et domini Stiborii de Czimburg de certa n[ost]ra scie[n]tia sunt appensa.

Datum Chrumpnaw Anno domini millesimo trecentesimo: octuagesimo nono In die i die sancti Michaelis Archangeli.

Příloha 1. Bouřlivé období 1434 – 1475, změny majitelů

Rod	Majitelé	Vyznání	Držba panství	Celkový počet pramenů ve fondu kláštera k období	Celkový počet pramenů, v nichž vrchnost vstupuje do vztahu s klášteřem	č. sign.
Z Cimburka	Ctibor z Cimburka		Nejpozději od 4. 3. 1434	/	0	
Z Kravař	Anežka z Kravař, vdova		1434-1437	/	/ (srovnej: A. Turek, <i>Fulnecko</i> , s. 39.)	
Lukovští ze Šternberka	Jiřík Lukovský ze Šternberka na Odrách, druhý manžel Anežky	Příklon ke katolíkům	(1437) -1438	1 (1437)	1	I 8
	Lacek z Lukova, bratr Jiříka z Lukova	Příklon k husitům	1438(?) – 1440 (1444) Mnoho sporů u zemského soudu olomouckého i opavského, nejvýraznější s opavskými knížaty Václavem, Vilémem a Arnoštem (1440-1441)	/	0	
Opavská knížata (Hlubčická větev)			(1441)1444-1454	2	0	
	Václav, Vilém, Arnošt Hlubčičtí	katolíci ¹	Zemský soud rozhodl v jejich prospěch již 1440, 1442 se při dělení Opavska čítal Fulnek k dílu knížat Václava a Viléma, 1444 jim Lacek z Kravař panství odstoupil za náhradu 16 tisíc hřiven.	2 (1446, 1448)	0	F2, 12a
	Albrecht ze Sovince		1444-1447 drží v zástavě		0	
	Hanuš Hlubčický, syn Václava ²		1445-1454		0	

¹ Přinejmenším Václav, „oblíbený“ syn Přemka Opavského, se účastnil s otcem akcí proti husitům. Biografický slovník Slezska a severní Moravy, sešit 4.

² *Biografický slovník* uvádí, že o Fulnek (a současně o Pustkovec a Novou ves) majetek rozšířil až Václavův syn Hanuš.

	Jan Zbožný Hlubčický ³		1454		0	
Krumsín z Lešan	Jan Krumsín z Lešan		1454-1464	5 (1457, 1458, 1461)	4 (1457, 1458)	M1, F3, F4, 4980
Kostkové z Postupic	Zdeněk Kostka z Postupic na Moravské Třebové Jan Kostka na Brandýse		1464 spor o prodej s knížetem Přemkem II. a hlubčickým knížetem Janem – obrátili se na Jiřího z Poděbrad, který schválil koupi a dal Fulnek postoupit sobě a svým synům. ⁴	/	0	
Z Kunštátu na Poděbradech	Viktorin, Hynek, Jindřich a Boček z Kunštátu na Poděbradech, synové Jiřího z Poděbrad	Kališníci, posléze katolíci (přestup na katolickou víru až v době zástavy Fulneka)	1464-(1468) 1475 Zástava a posléze prodej Fulneka Žerotínům.	5 (1465, 1468, 1473, 1475)	1 (1475: prodej panství Janu z Žerotína)	P1, 4980, F5, I6

³ Bratr Hanuše, přívržencem krále Vladislava, 1479 uznal za lenního pána Matyáše Korvína.

⁴ Podle Adolfa Turka byli Kostkové jen nastrčeni – kupovali závadné zboží pro krále, kterého nemohl nikdo s úspěchem žalovat. Král už roku 1640 skoupil od zadlužených přemyslovských knížat Viléma a Arnošta dvě třetiny Opavska. Zisk Fulnecka tak souvisí s královou snahou soustředit knížectví pevně ve svých rukou.

Příloha 2. Mezidobí 1540 – 1584

Rod	Majitelé	Vyznání	Držba panství	Zmínky v pramenech ve vztahu ke klášteru	č. sign.
Cetryšové z Kynšperku	Oldřich Cetryš z Kynšperku, ⁵ po něm vdova Barbora z Rottalu a Tollberka		1540 – 1542/44 ⁶ po jeho smrti spor mezi vdovou Barborou a Oldřichovými bratry Fridrichem a Adamem (1543-1550)	A	Např. 5002, 5004
Švajnicové			1550 – 1583		
	Baltazar Švajnic z Pilmsdorfu, druhý manžel Barbory z Rottalu	Měnil vyznání: Katolík – luterán – Jednota bratrská	(1548) 1550 – 1572 1548 jej Barbora vzala na spolek, od 1550 právo nakládat se statkem jako s vlastním	A	5002
	Jan (I.) Švajnic, syn Baltazara a Šťastné Sedlnické z Choltic		? – umírá 1580 (24 let), pod vládou poručníků (Jan Haugvic z Biskupic na Žatčanech, Cetryš z Kynšperka na Goldzeyfu, Matyáš Žalkovský ze Žalkovic na Dobroměřicích, Felicitas Sedlnická z Choltic, panství se měl podle závěti ujmout ve věku 24 let, nejasno, zda k tomu došlo	N	
	Judita Švajnicová, dcera Baltazara, sestra Jana		1580 – 1581 Spor s Cetryši – dědici po nejstarší sestře Jana I. Barboře: Anastazie na místě sourozenců Jana Balcara a Judity	N	
	Hanuš (Jan II.) Švajnic, bratranec Jana I.		1581 – 1583 Pokračuje spor s Cetryši. 1582 zakročil v jejich prospěch sněm, 1583 zasáhl zemský soud ve prospěch Cetryšů.	N	
Cetryšové z Kynšperku,	Jan, Baltazar, Judita,	Účasten stavovského	1583–1584	A	5030

⁵ Oldřich z Lorenzdorfu, na Fulneku, jagellonský dvořan, královský mudšenk. Ve funkci dvorního kráječe jak u krále Ludvíka Jagellonského, tak u Ferdinanda I., pro habsburský rod vykonal celou řadu posláních a vynaložil značné finance ve prospěch dvora, kde byl pokládán za vojenského znalce. Po prohrané bitvě u Moháče zůstal do poslední chvíle po boku Ludvíka Jagellonského a o neštěstí informoval královnu a uherské dvořany. *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*, Nová řada, sešit 2. (14.). Ostrava: Ostravská univerzita, 2001.

⁶ Sborník *Kravařsko* vyvrací starší názor blíže necitované literatury, jež zařazuje Oldřichovu smrt do roku 1548 shledáním, že byla Oldřichova manželka Barbora již roku 1544 označena jako svobodná paní z Rottolu a z Tollberku, pozůstala vdova po nebožtíku Oldřichovi Centrysovi z Kynšperku ve při s jeho bratry a strýci. Jeho smrt tak umísťuje buďto na konec roku 1543 či počátek roku 1544. *Kravařsko*, 4(2), s. 34.

Pražmové z Bílkova,	Anastazie z Kynšperku, Petr Pražma z Bílkova, ⁷ skrze choť Anastázií Cetryšovou	povstání, potrestán konfiskací panství Kunvald, tj. snad nekatolík. ⁸	Cetryšové po soudních sporech získávají panství, avšak záhy došlo k dělení majetku, přičemž se od Fulneku oddělilo nové panství Kunín. ⁹ Petr Pražma se na panství dostal skrze sňatek s Anastázií z Kynšperku dne ..., statek však prodal již 6. 4. 1584 Janu Skrbenskému z Hříště za 28 tisíc zlatých.		
---------------------	--	--	---	--	--

⁷ Syn Petra Pražmy a Žofie ze Šarova, větev jeho bezdětnou smrtí vymírá. BSSSM, Sešit 7, s. 90, č. 16.

⁸ Tabulka jeho držbu Kunvaldu neuvádí explicitně jako nekatolickou (tj. vyznačenou modře), není tak jasné, jakého vyznání byl. *Pobělohorské konfiskace, příloha III.1. Konfiskace a državy moravské šlechty*, s. 797. Dále k tomu: PILNÁČEK, Josef. *Staromoravští rodové*. Brno: Státní archiv, 1972, s. 299.,

⁹ Kamenné svědectví minulosti, s. 142.

Obrazové přílohy:

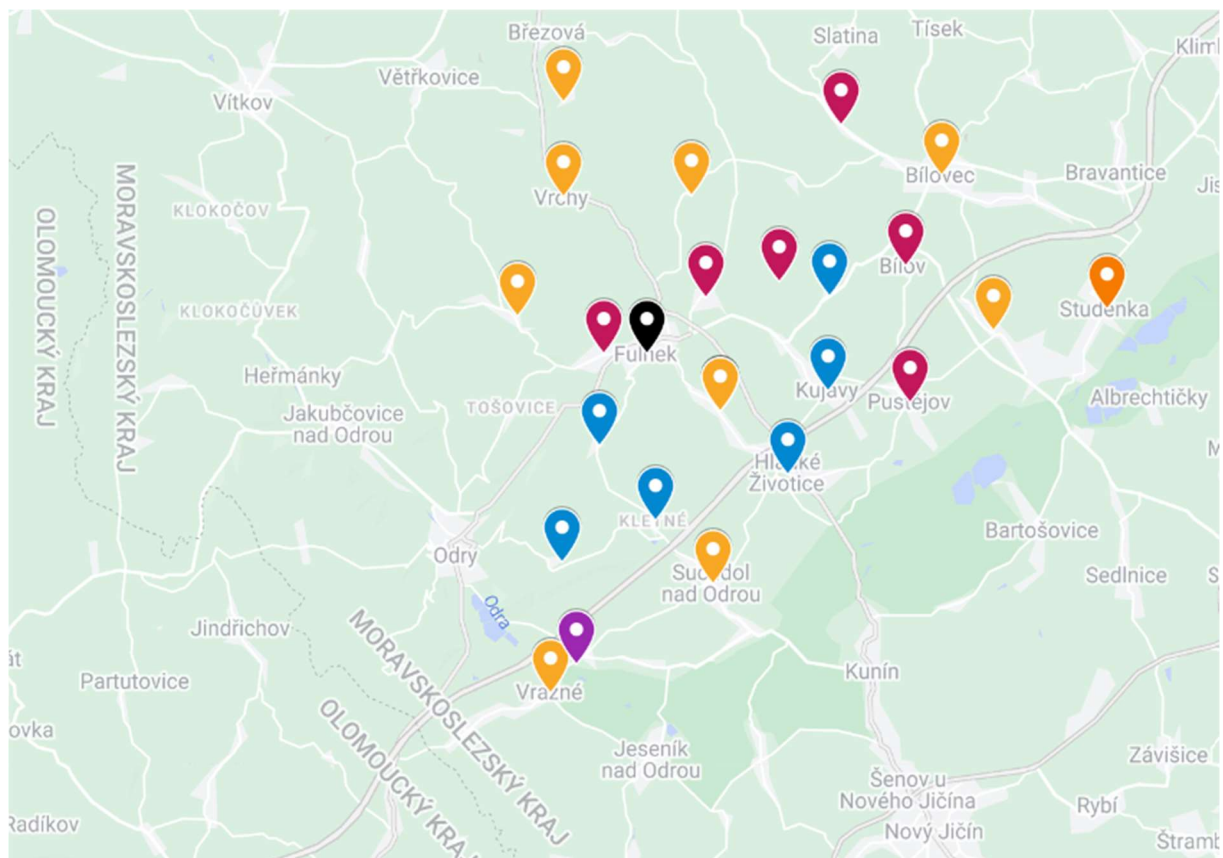
Obrázek č. 1. Zakládací listina fulneckého kláštera augustiniánů kanovníků, Beneš III. z Kravař a na Krumlově, ZAO, *Augustiniáni kanovníci Fulnek*, inv. č. 8, sig. A1a.

<https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=F655158F237A11E4B501000C29D8B843&scan=760da53a6b2844b7a60406f49d561dd1>

Obrázek č. 2. Potvrzení zakládací listiny olomouckým biskupem, Mikuláš z Rýzmburka, ZAO, *Augustiniáni kanovníci Fulnek*, inv. č. 9, sig. A1b

<https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=F65514E0237A11E4B50100C29D8B843&scan=d f0ca33c06be44ffa154c43215ad1a1a>

Obrázek č. 4: Mapa fulneckého panství

Černé body: Město Fulnek

Modré body: Državy za pánů z Kravař (kolem roku 1410): Kletné, Kujavy, Pohoř, Pohořilky, (Hladké) Životice, Jestřabí

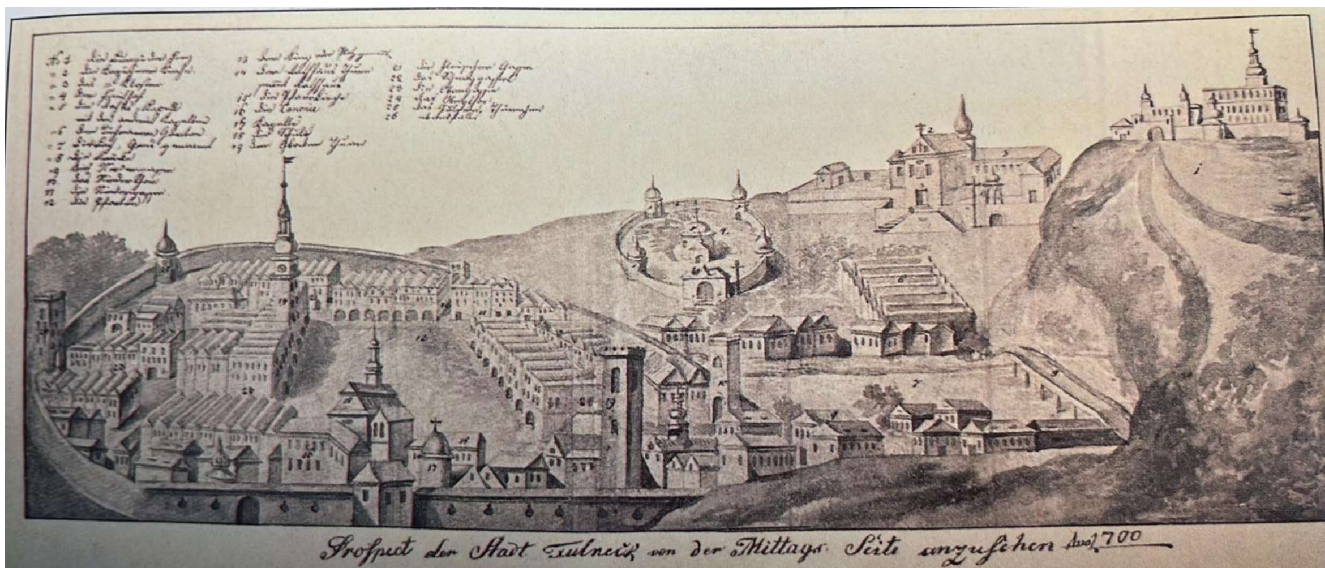
Oranžové body: Državy nově nabyté nejpozději roku 1520 (za Žerotínů): Stachovice, Valtěřovice (dnes Vrchy), Vlkovice, Gručovice, Vražné, Bílovec, Lukavec, Suchdol (nad Odrou), Butovice, Studénka

Růžové body: Klášterní vesnice: Bílov, Stará Ves, Děrné, Jílovec, Pustějov

Fialové body: ves Mankovice, ve Fulneckém panství pouze za Kravařů

Obrázek č. 5. Veduta města Fulneka

Obrázek č. 6., Fulnek roku 1700,

Obrázek č. 7., vyobrazení augustiniánské kanonie (16) a farního kostela Svaté Trojice (15) před jeho barokní přestavbou, zvonice (19), a katolické školy (18) (z roku 1700).

Obrázek č. 8. Vyobrazení fulnecké kanonie a kostela Nejsvětější Trojice po jeho barokní přestavbě.

Obrázek č. Pohled na město: Vedle sebe zleva doprava zámek na kopci, bývalý bratrský sbor (bílá budova vzadu za morovým sloupem) a kostel Nejsvětější Trojice.

Obrázek: Pohled na kostel Nejsvětější Trojice z náměstí.

Obrázek č. : Barokní oltář s milostným mariánským obrazem

Obrázek č. Svorník s erbem pánů z Kravař, fundátorů, v gotické křížové chodbě

Obrázek č. : Budova bývalého bratrského sboru, dnes zde sídlí Památník Jana Amose Komenského a interaktivně popularizuje dějiny města.